

АНЫЯКТАРНЫҢ ИДЕЙЛИГ

ДАДЫГЫШКЫНЫ

Респотбсоюзта, Ак-Дову
тың «Ғыла даг-дугу» ко
патта, «Тезди» совхозту
зы-Даг салбырында,

СОП.

УЖИТ

авчмилар өөредин турду. Ам
ручер даан, олар башкыла-
и акар чыгып, ачыр-дачыр
тур туралар.

— Мурый! үнген куалакты
идей үнгөн мыймы әртөр
әжир эле.

— Блдед, маңгид, харын. Оз
пл...

АШТЫН ЭЖИКТЕ ток-
куулан дааш бригадирдин
чугазын үзе кирипти.
жикти акыттына берген сооп-
ка бакынын алдынаначак саг-
дуктери чымат арнямд
ауданга салгалтыр уштугу-
ти кестилеү, долбанын кы-
скастагы соок чывагга
ам-па хуресе берген. Тарш
ым-шырайлы, чызык зурут
пил кадетте, бистиң бүзе

и. Оон бээр чүгдөй ийн азын турар. А күш-га ынакшылдыг, тура-стуг комсомолчу кыс ам

Аңыяк комсомолчу саапчы
га сагган суду сава долу
турар болзун деп күзедивис.

К. АРАКЧАА

ДИЛЭЭР, ТЫВАР...

берген. Оон бээр чүгле ийн
ыл аяын турар. А күш-
жылга ынакшылдыг, тура-
оруктуг комсомолчу кыс ам

—деп, Тамара Семиранова

Б. АРАКЧАА

СОРУКТУГ ЖЫС

Ашыяктэрны баштай хоочун

КИРИЛ БЕЛГЕШ БИСТИН-БИЛЕ

ние, шушгузу мында. Ка-

дуктуг комсомолчу кыс ам тай

деп. Тамара Семиранова

Б. АРАБЧАА

Хамаарышпас Гамбиянын

7 чылы

БАТЕРСТ. СЭТА-нын корреспондентизм Ю. Федотинотун дамытылган болза:

Гамбиянын уузун бодунун хамаарышпас чорунун 7 чыл оюн февраль 18-те демдегелер турар. Африканын Атлантика эринде, Сенегалдын девиэкаричче аккан Гамбия хемин дургаар кызын дининекте шейлун чоруткал 60 бичини чурт 1965 чылга чедир Англиянын колония эжелел чери турган. Болонизаторлар Гамбиядан унун чорутура ко-лонизаци эжелелдин аар ур-жуктары артырган: чүгел аракиске үндөзлөткөнгөн хо-жудайгы экономика, чоңуну бичик билбес болгаш түрөңгү чоруту негээрэ.

Чуртун экономика талазы-биле хождундай чорун ажин эртери-биле Гамбиянын чааа беш чыл «хождундун про-грамманын» ажилал кылган. Аж-хемин кол културалы-рис тарылгазын калбартыр, балык тывыжы болгаш мал ажилын хождундун талазы-биле хемчеглерин программала айткан турган. Хождундун чыа үш чыл планын эконом-калык чыгыс талазын хо-жудезин соңсакыр болгаш хой талазын болдурар деп кол со-рулаган салган. Гамбия бо үш чыл планын күсөдирин 1972 чылга эгелээн. Ам бешин Гамбия хемин баштарында шаянда ээн чыткан чердерге

рис тарылгазын чоруда берген. Ам кожаны Сенегал-биле калы ажылдажылганы эугаар Гам-бия хемин баштарында 50.000 гектар чаз чери шин-гедип алырын, плотинаны болгаш гидроэлектростанцияны тудурын, апаа үндөзлөткө сугарылганын калык систе-манын тургузарын планнаан.

1970 чылдын апрельде чуртка республика тургузуун ботландырган соонда Гамбия-нын политика талазы-биле бот тускайлап чоруту илесе быжык-кан. Республиканын президен-ти Дауда Джаваранын сөзү-биле алырга, ол чорук раса болгаш колонизацин дараа-дын бүтү хемчеглеринг уур, делегей тайбын болгаш айыл чок чоруту быжык-лаарынче бодунун улааныш-канын быжык-биле чорудар арганы Гамбияга берген.

Гамбиянын тускай догун-лаанын болгаш хамаарыш-пас улаанышканын хүндүлөп турары делегейин бүтү чурт-тары-биле, оон иштинде Совет Эмиле-биле харылзаларын Гамбия илөкөйлөп хождун турар. Совет чылдары ССРЭ-ни болгаш Гамбиянын ара-зында экономикти, културалг харылзалар эмгелетинин тур-рар. Ол чорук, Гамбия парла-газын үндөзлө-биле алырга, ийн чуртун улаустарын ара-зында найыралы, бил-чишканын болгаш казы ажылдажылганы быжыкларын херөөгө бараан болуп турар.

Айыыл чок чорук чөвүлелинин ХУРАЛЫ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). КНО-пун Айыыл чок чорук Чөвү-лели Мурнуу Родезияда бай-далды дугайында айтыргын чугаалажын хоорун катип эгелээн. Айыыл чок чорук Чөвү-лели чоксак чаа Азия-Абба-га үндөзлөткө сессиязын бо соңгаралаттымыс айт-канын чугаалажын хоорун доокуп шыдаанын бидилгир болгай, чүгө дөргө Англия-нын делегациязын Айыыл чок чорук Чөвүлелинин резолю-циязын хүдөзөй. Боттун шиттирин хүдөз алырын үс-көн.

Хуралга чүгө чугаалаан Мурнуу Родезиянын Африка национал чөвүлелин дара-гы А. Музорева, ССРЭ-нин КНО-да доктаамал төлөзө-лөткө Я. А. Малин Солсберри-де чүгө-чүрү-биле апаа чыа-кын сүтүзөткөн раскис-им-пералисттер ужу-утузын шиттиринг боруу шакан. Айыыл чок чорук Чөвүлели Мурнуу Родезияда байдалын дугайында айтыргын дара-зында хуралында чугаалажын хоорун үртүчүлөрин док-тааткан.

КЕМНИГ УҮЛГЕДИГЛЕРНИ СОЙГАЛААН

ХАНОЙ. (СЭТА). Америк им-пералисттер кемниг агрес-сиязын болгаш дайынын бу-руу шавар талазы-биле Ласо-тун комиссиязы 1971 чылда лаос уауска уур АКШ-тын импералисттеринин болгаш оларын чалчакларын үлө-геткен кемниг үлгедиглерин дугайында документини парала үндүргөн.

Вьетнам информация аген-тиледин таратканы ол док-ументинде чугаалажын болза, эркен чылда АКШ-тын чагы-рыкчы болуктери «Нисон-ун доктриназын» амыдалга ботландырын үртүчүлөп, Вьетнамда агрессия дайынын күштөдиринг боттарынын укур чүгүн, төп разведка ар-гелелин алындына турар Вант Паопун «тускай күште-рин», сайгон чалча шериг-лерин болгаш тайланд хөзө-лө-лөчүлөрин ажитал келген. Шажаала болгаш «кезе-дир» хемчеглерин хой ууда-чорук дугайында сан-мөдө-лерин документинде айткан.

Барын талакы агентиле-дерин мөдөөлөрн эугаар алырга, Мурнуу Вьетнамда, Таиландыда, АКШ-тын челиги флотун корабльдеринде тур-рар бүтү америк самолеттар лаос девиэкари болгаш оларын киришкен деп, докумен-тинде чугаалаан. Эркен чыл-дын соогу айларында хүн бүрүде америк укур чүгө 900-түн 1500 чедир ууда ужу-дун, хүнне орумуна-биле 3.000 тон-на бомбларын оскат турган. 1971 чылда АКШ-тын шериг-агаар күштеринин болгаш ше-риг-далай күштеринин само-леттары Ласотун девиэкари-че 1 миллион тонна азык бомбларын оскатан.

Вьетнамдын болгаш Кам-боджанын улаустары-биле ка-зы лаос уаус америк импер-алисттерин бүтү агрессия пла-нын уде шавары-биле деми-селди үртүчүлөринг шит-тирилг деп, документини ав-торлары түңдөлинде мөдө-лөп.

ДОПЧУ МЕДЭЭЛЕР

ВАРШАВА. (СЭТА). Ам Поль-шад 700 муң ажыг өг-бүлө чуртталга кооперативтерин туткан квартираларында чурт-тан турар. Күрүн кооператив тулауна чөзүлөп, туугу ма-териалдары болгаш өске-даа чүдүлөр талазы-биле улуг дет-кичени көргүзүп турар. Бо бүтү амгы беш чылда барык 500 муң чаз квартираны ту-дуп, ажылалга кириер арга-ны кооперативтерге бер.

САНТЯГО. 1972—1975 чылдарда ийн чуртун ара-зынга салып, үлөтүр, эртем болгаш техника талазы-биле кады ажылдажылганы кал-барты дугайында совет-чили даннадыга ат салышканын Сантьягога болган.

КАИР. Египеттин Араб со-циалисттер эвеледин Бүгү-нүти национал конгрессин (БНК-нын) онза сессиязы Ка-ирде ажиттыган. Сессия амгы үе-чаада чурт-тун мурунуга тургустунган кол соругаларын чугаалажын тур-рар. Араб социалисттер эвеле-дин Бүгү-нүти национал кон-грессин сессиязы үш хүн үр-гүчүдөр.

ЛОНДОН. Шактерларнын на-ционал проффилели болгаш тред-юниондарын британ кон-гресс дажыларын беш неле-яда үртүчүлөп турар бүгү-нүти ажал соодалышканын чакаттын тургускан маргыл-даа түп шиндер комиссия

шиттир үндүргүжө чедир со-сакыр деп премьер-министр Хиттин кийгырын хүдөзөп.

«Ажыл соксактивнарга бол-гаш оларын деиелсини дет-кир талазы-биле массалык чыскаалдарын организаста-рынга эң улуг дулаалачыны көргүзөрүнче» тред-юнионнар-нын британ конгресс англи проффилелерин кийгырган.

БРЮССЕЛЬ. Шарлеруада электротехникти бодуру-лө-лө-ринин 10 муң ажылчыны ажал төлөвирин бедирин болгаш, күш-ажылдык байдал-дарын экижидерин негес-шан, 24 шакта ажал соксак-дышканын чарлаан.

ГАВАНА. Эквадорда күрүнө эргилдиз болган. Пресс-Ла-тина агентилелин Китоан диннадыларын эугаар алы-рга, армиянын командирлери бригада генералы Гильермо Родригес Лара баштаан болук шериг кижилер Эквадорну президентизм Лосе Веласко Ибарраны бодунун албан-ду-жалында дүжүргөн.

ПАРИЖ. Америк алдыгы флот Испаниянын Чер ортуу далайын эринде Альерия девиэкариде шериг-далай ө-редилгезин эгелээн. Америк шериг-далай күштеринин 5 корабин болгаш далай чага-штеринин 2 муң солдаты ө-редилгеле кирип турар.

(СЭТА).

«Нарынгадирэнерго тудутун» кол тудугар эргелелинде С. Феттаевтин ууртка-ны коммунист күш-ажыл бригаданы быжык күш-ажылчы сагалла-чуруну-биле оозаланын турар. Мурнакчы ажылчынын хүн нормазын үртүчү бүдүн чартык катал ажыр күсөдир турар болгаш ажылдын шынар база тергини эки. Солагай талазын-дан: Жаннөбүз Базыбеков, Аскаралы Кабатаев, Бектурган Камбаров, Анатолий Бу-кин олар.

О. ПОРОХОВНИКОВТУН ФОТОЗУ. (СЭТА-нын фотохрониказы).

Часка белеткелди эки жидер

Часкы хову ажылчыга белеткел дугайында айтыргын Бай-Дар көдө Советтин сес-сиязын чугаалажын. «Чаа орук» колхозтун хову брига-данын бригадирин Азыра Доопайын илөкөйлөп апаа чугаалажын, бо ажылдын байдалын дүрөңгү деп дем-дегел.

Тракторлар болгаш көдө ажыл-агыйн кужу машин-наларын белеткелдин темпин оожум. Септөз тех-никаын шынар багай. 20 тракторну 12-ин септөз. Ко-жур машинналарын 20 илэр, 6 андазын, 2 сепка, 1 адушлык амга чедир сеп-теттириш. Септегиде меха-низаторларын күш-ажылчы четес организастаан.

«Сельхозтехника» катти-жышкынында септедип ал-ган 4 трактор ийн-үш хонга-ш үрөшп калган, ажал чок анаа турар. Моң бир чылдагы колхозтун инженер-механиги Лазарь Кама тракторларын эки хыпайын хүдөп ап тура-рында. Септегиде механиз-аторларын ажылчыга хары-салга чок чорунуң чикте-рин сессияга шыгыны айт-кан.

Часкы хову ажылчыга ажылдаар механизаторларын ам-даа четелесезинден 20 механизатор кадр чедипшей турар.

Хову ажылчыга ажылдаар механизаторларын ажылдап, чуртталгага апаа эгелел таарымчалык байдалды тур-гузар чугула болгай. Бидир турбуже иштин чуртталга ба-жыдары септеттириш. Сто-ловая, чунар-бажык иштин чуртталгага эгелесез. Иштин чуртталга черинге салыр орун-дож шутт чок. Эргилерин ахылап калган. Оларын тып алыр талазы-биле айтыргын шүшпөк шиттирилел келген.

Часкы тарылгага хергезор чүдүлөрин апаа эгелел хо-вугаа чачкылаан мөңчө-нүн үе далаштырып турары билдирер. Урезин соогу-тун, 302 тонна урезини ка-йымы алыр билдирмес. Оон андаа кынар-чаар материал-дар, ажал-чепин курвалары-лар, оттулар ийн баш чугула херек болгай. Бөжө кичээлгөй копка.

Хову бригаданында бар тех-ника, кижин күжүн санап көргө ол сорулаганы күсөд-ринге уаг күжөнишкын не-геттнер. Часкы хову ажы-лы 15 хонук иштинде чор-дары көрдүгөн. Салдыган сорулаганы айткан хуусаа иштинде агротехникти бедик деңгеле чорудар дээр болза үстүндө илөзөн четестерин дарый чаладыр, белеткел ажылдарын кыска хуусаада

дооары болур дээрин сессия-га илөкөйлөп болгаш санап берген депутаттар демдегел.

Механизатор кадрлар орту-зунга социалисттер чарышты калбартып, кижизидиле ажы-лык күштөдирин чугула деп сессия санаан. Негелде чок чорутуң уламында чам-дык механизаторлар технича-нын ээрик башкыры, оза-лодак кылыр, техниканы урор таарылгалар бар. Чикээ, Аракчаа Доржуа «Беларусь» тракторну быжылап бөргө аалдар кезип арагалар чораш моторун чара дооруган. Оз иштин тракторист Дамы-Со-рун Сергек база үртүчү арагалар, тракторун кам-ка-йыра чокка элелер, туралар черинче малпадып чоруп тур-ган моторун чара дооруган. Механизаторларга техниканы быжылаада кадрларын бу-гу талазын өрөшүн көөрү, хыямчалыг иштин алыры, кайы хамаан чок кижилерге техника башкыры чорукту болдурбаз чугула деп сес-сия шын түңдөйлөп кылган.

Көдө Советтин сессиязы чугаалажын айтырг талазы-биле шиттирин хүдөп ал-ган, хову ажылчыга белет-келди экижидер хемчеглерин мида айткан.

Х. ДАНДАА. Эрен район.

БӨДҮҮН ИШЧИ

Бызыл-Мажалык суурда район эмне-дегине кире бөргө, оон иштин аргы-силки, бүтү-лө чөвүлери турга чогуту черинде эмне-сөксөйин чайгаар-ла кижин хаара туза бөр. Бо чагай херекте ол эмнегелин санитарказы О. К. Доржуни биче эвес үдү база кирген.

37 чыл. Хөдөдип чугаалаарга, ол дөргө кижин назыны-дыр. Ооржак Кудеркова санитаркалап ол хире үр уде ажилдаан.

Чүгө оошакан ажилчынын мастери эвес, хой иштин, келер үенин анык салгалы ажы-толун педагогиктиг негел-

делерге дүүштүр кижизидерге бо не ба-за-ла кызыкма шудуру болган. Оон уугу-лары 5 кижин. Оларын 2 класта хейме-регинден андаа 4-ү он класты дооскап ажиллап, төлөткөн кижилер болганар.

Ажылчыга, ажы-тол кижизидилгезинге кызыкма не Ооржак Кудеркова Доржу ам Кызыл-Мажалык суур Советини децута-ды. Ол соңгучуларын биче ужуражын, оларын негелде-хомудаларын бичип ал-гаш дарын шиттирилел берип турар.

С. ТАВА-САМБУ.

СНЕЖНОГОРСКИНИН ЧЕЧЭЭ, НАВОИНИН ҮНҮЖҮ

Келер үениң хоорайлар бо күвнерде кавчаар төртүтүнү турар дугайын хоорайлар ту-душкунууну талазы-биле төп эртем-шинчилел институтун директору Владимир Белоу-совтун чугаалажын бо солунда паралажым.

«Коммунизм калбаа-биле тууду тургузарын иштинин күш-ажылдын камгалажын, районнардын комплекстиг хождундун болгаш оларын ажал-агыйнын специализа-ташкынын хандырар база улуг хоорайларга чурттак-ларын экин эртер мөңчө-лөдирин чаладыр, хоорай-биле нөдөрин аразында улуг ма-галдарын ажал эртеринге, чуртун районнардын эконо-миктиг хождундун мөңчө-лөдирин улам доо-жучагы таарыштыр тургузарын негеп турар».

(«СЭКП-нин программасын-дан»).

Совет хоорайлар болгаш суурлар 25, 50, 100 чыл эртер-ге калың ажалы болу бөрү-рү? Бо дөргө дыка улуг ужу-дугайы айткын. Чурт-тун иштинге чоңу таарыш-тыр көжүрер, совет өг-бүлө бүтүлгө амыралды эр-гелде чугула таарымчалыг жөжөк чугула таарымчалыг байдалын тургузар айткын-ны чаз өү-биле улам ханы көөрүн эртем-техниктиг бол-

гаш социал депинге апаа үндүрүп турар.

— Япон метаболизм, грек экистик, мобилдиг болгаш дедем тудушкун дээр дина-миктиг хоорайлар тудушкуну-нуун теориязы амгы үеде ка-питалисттик чуртталга тывал-ган—деп, Владимир Белоусов чугаалап турар. Оларын чам-дымыс аян-шын чок деп чугаалап болбес. Илчезаажок олар улуг четестерин—ни-ялгел тургузууну дүрүм өзү-гаарганын олар өрөшүн көр-бөй, социал айткыларын шиттирелөй, а харын сай-зырагый капиталисттик чурт-тарда хоорайлар тудушкуну-нуң чилиг кризисин ага-ры-ны орадалаа турар. Ол кризис болза хоорайларын ала-чылгаар доорду тууду тургу-скаанын түңдөйлөп болур.

Совет Эвеледине чоңу таарыштыр көжүрер база шак мыдыр болур деп барын талакы чамдын теоретиктерин баш уур согон турары элөткит. Чикээлэрге, Аб-дын шкочаларын башкыны К. Доксалие совет хоорай-ларын келер үенин таары-ларын келер үенин таары-спорт орууну кол улааныш-канын дургаар, чикээ, Минскде Владимирост чедир тоимес-батпазы-биле шойл-дүргөлдөр деп көрүп турар.

Демографтарын болуп турарын эугаар алырга, 2070 чылда ССРЭ-нин чоңу 500—

550 миллион кижин чедер. Ол хире хой кижилер таарыш-тыр чурттадырда чуртун амыралга таарымчалыг де-виэкарииниң чүгө үш хире хуузу херек алаар. Оон кадында амгы үеде бар төлө-вилелерин эугаар бешин сугуларын көрдүгөн болгаш чоңуну амыралганын ажал-тыг болу бөр Запозыре ра-йоннарын, бешин дагыг зо-наларын болгаш Ортаа Азияны эвеледин дедем ховуларын үстүндө черлерге хамаарыш-тыр көрбөй турар. Шак мы-дыр аргалар бар турда төм-мес-батпас шойлур хоорайлар-нын азы чүгө катт бедик ба-жыларын херээ чүгө деп?

Иштиндеги бүтү-лө хо-жудези болгаш оон бодуру-кчу күштерин-биле туудуш-кунуу болгаш Совет хоорайлар тудушкунуу кол шынармы мида. Тоску беш чылда (1971—1975 чылдар) Сибирин, Кыдыны соңу чүктүг бойдуз байлаан улам ийн шингөд-ринге Совет чазак улуг капи-тал салышкынын үндүрү. Ол девиэкарилерге чоңуң агымы новдээр, оң-биле кады апаа чуртталга тууду-калар. Чуртун хоор бол-гаш барын районнарын эконо-миктиг хождундун деп-нестерин моон соңгары-даа чылдарда уламчылар.

— Илчанаган апаа эгелел ССРЭ-де чоңуну таарыштыр

көжүргөзүлгө аргаларын төлөвлөп, экономика район бурунгу, республика болган област бурунгу оларын экономикалык хождундун ба-рымаалап баш бурунгаар кө-рүп турар.

Будурун күштерин чоң таарыштыр болгаш кижин амыралганын өң-не таарымчалык байдалды тургузар айткыларын чедипкириг шиттирелдөр дээр чүгө чам-дык хоорайларын болгаш суурларын хождундун планын өзү-биле таарыш-тыр эвес, харын хуузал кө-жүрүлгө бүдүн-бүдүн бө-дүктөрүн таарыштыр көрү-чүтүл. Амгы үеде бешин хой-хой улуг хоорайларда чурт-ташкылы районнарын күш-ажыл кылыр черлер-биле, на-формация болгаш култура тонтери-биле харылаазын че-рле барын. Ол харылааар чугула хоорайларга кызыгаар-лаамай, чурттажылыг ажал-хире хөмчөлдүр чүдү-бүрү черлерин база хаара туткан.

Бодурун хөмчөлдүн тала-зы-биле шак мыдыр хоорай э-не чоңумчалыг болгаш таарымчалыг болур дугайында айткыларын дескандир турар бүтү суурлар-биле, үлөтүр болгаш көдө ажы-агый зо-налары, динташылга черлери-биле, өртө бурунгу чуртас-каалдары-биле сыры харыла-аалды шиттирилел турар. Ам-

гы үе-чаада совет хоорайлар тудушкунуу оң-не ошалай талазы таарыштыр көжүрү-лөткө социалдык болгаш пла-паттыган бүдүн бөдүн систе-маларын тургузары болуп ту-рар.

Амгы үеде Совет Эвеле-дин хой-хой хоорайларын келер үениң чыгыне пла-нарнын 25—30 чыл бурунгаар бадылап турар. Таарыштыр көжүргүлгө автономнуг хө-варилеп бөдүк-бөдүк хөвир-чине шилчешканын чаа улаанышканын мида көрү-дүн турар. Бо чорук планын социалисттик ажал-агыйн үс-түндө улуг хоорайларын ош-түндө кызыгаарлаар бол-гаш оң-биле кады оларын каттыга бөзөрн болдурбайн, бичин болгаш ортукма хоорайларын хождун арганы бөр. Илчид планнаашканын болгаш экспрессит транспорт харылаааларын ачылаа чамдык чертерин чурттака-лары културанын үнелин чүдүлөдөрн көр, хандырла-ны алыр болгаш амыралда болушкунууна ханымы-биле билин алыр талазы-биле бичип бир демей байдалга чур-таар аргалы.

Чоңу таарыштыр көжүрү чурттадырынын мыдыр хөвир-чине кыска чикээ Москва зо-назы болур. Оон хождунде-нин чыгыне планн 1971 чыл-да бадылаан. Оң-биле кады

областын район планнааш-канын дөзөлинин ажил-дан кылган. Найсылаада ишкан, оон төвөдөн 60—70 километр радиуста чурттажы-чоңун болгаш организаци-ларын санын 2000 чылга че-дир үениң иштинде быжык-тырын доктаадырын баш бу-рунгаар көрүп турар. Улуг үлөтүрүң болгаш култура амыралдар төнтөрн Москва-дан чүс километрден чок эвес черлерге турар. Ногаан-чыттыган девиэкари болуп чалтыган арга-арыгтар пар-тарынын массивтерн хөвөр артар. Олар областын хоорай-ларын болгаш суурларын чурттажылыг квар-таларын үлөтүрү бодуру-лө-лө-лө-риниң хоралгын аныкыла-дап чаладыр, кижиниң бой-дустан ажалымын бөзөрн бол-дурбас.

Совет кижилерин келер үеде бөзүрөдиг. Ону чүгүн-биле тайылбырлап болурун дээр, ССРЭ-де хоорай тууду-ну политиказынын бүтү ай-тыргыларын комплекстиг, планнаашканын болгаш ийн-ти курганын хөмчөлдү-биле, ийн-чылгыс кижилерин азы болгаш кижилеринин эвес, харын чоңун эге-ажымын бараан болдурун шиттирилел турары-биле ону тайылбырлап болур.

— Долгандир турар чүдү-дерин хирелел-болталыр чо-

руу-биле ажыктыг деиесек-иянын чугула айтыргын 15—20 чыл болгаш эртем бурун-чыл бил шиттирилээр чугаажок кылдыр болдар мен—деп, Белоусов түңдөйлөп чугаалап турар. Хеминиң сууң ай-мынанын чокка шугула-ла кижин болуру кады-даа совет хоорайнын онзагай дем-дө апарын болур. Илчан-мыш камгалажын дини-дестер болгаш зоналар чугула дыштанылга черлери бол-луп хөвөр артар. Хоорай-ларын планнаашканын база өскөдөр. Туудугар ажал-бүрү апарылгаар, оларын эсте-тиг деңгеле билир, чаа-гайдылаа болгаш бажы-нарын, квартираларын изас-талгазын кижилер.

ССРЭ-де архитектуразын чаа-чаа чүдүлөдөр амыд-ралга хыпал турары хоорай-лар туудууда депингелгил ула-нышканын дээрн чугаажок. Бажынарын, квартираларын те-недө-биле тууду турар. Мос-ква Черемухаларын тоску квартиралы маала чугула-рольду ойнаа, а ам Москва-нын Тропарево районунуң ту-дугарында онзагай шитти-рин эугаар куружуканын кыл-дыр. ССРЭ-де шенделелерин хоорай масштабы-биле кылып турар. Кыдымы соңу чүкте Снежгорск азы Ортаа Азия-нын эвеледин наг ховуун ногаанчылды, сугуткаш ту-

Азиз Шариф:

ТАЙБЫННЫН БОЛГаш ДЕПШИЛГЕНИН ЧУРТУ

Ирратык суражаан хой-ини ажал да к чымы, «Уаустар, аразыма тай-бынын быжыкларын дээр» делегейин деишчи шап-назын лауреады Азиз Шариф СЭТА-нын коррес-пондентизинге Москва чоралынын дугайында чугаалап берген.

Чер бөмбүрээнин деп-шилгелер күштерин кижин төлөгөткөнгөн оң чырт-кылаачык идеалдарын тайбынын болгаш социал депингелер Москва-биле сыры холбалыг кылдыр көрүп турар. Ангы-ангы со-циал системаларын куру-нелерин тайбын кожа-хөбө догунан болурунун шынгын планнарын чогу-на маала, совет найсы-лаага бежен ажыг чыл дугурунда үндөзлөткөн тургустунуп келген болгай.

Совет Эвеледин бугу уау-старын хостагазы болгаш хамаарышпас чорун дээр турушпана, өске-даа со-циалисттер чурттаар-биле ка-ды Европа дини үртүчү-лөп быжык тайбыннык девиэкари болдурарын чедип алыр дээр деиесекин турар болгай. ССРЭ болза Европага ажал чок чорук болгаш кады ажалдажыл-га айткыларын тала-зы-биле иштин-европа чо-вүлө хуралын бо 1972 чыл-да чычылдыр дээр са-налган турар. Совет Эви-лелин Чоокку Чоон чүк-кризисин шымы-биле шиттирелгезин улаагай чайгызын чок туржук, На-рандын импералисттер агрессиязын уур деиес-сиди силерин чуртун-дөткөн турары база-ла уаг ужу-дугайы бөзү турар.

Тайбынын болгаш деп-шилгелерн күрүнө болур ССРЭ боттарынын наци-онал хамаарышпас чорун камгалаарынче улаустарын шиттирилгел ходелеринче сору кижир турар.

Совет найсылаага ча-гыс эвес ууда чорал кижин болгай мен, ичанаган Москва кээр салында-ла менэ өзүлү байырла бол-лур. Москвачыл, бүтү совет кижилер-биле бир де-мөй тургузукчу күш-ажыл-ды кылмы, тайбын байдал-га амырал-чурттаарынче чүтүк туралар.

ССРЭ-ге баштай-ла он беш чыл мурунда чораш-мен. Москанын эң ила-гын чуртталга, култура ту-дунун талазы-биле на-цылык хождундун че-рле демдегелерин бары

